

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2007. május 9.

TÖRTÉNELEM

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2007. május 9. 8:00

I.

Időtartam: 90 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, egyértelmű jelöléseket alkalmazzon – javítás esetén is!

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló helyet!**

Csak annyi válaszelemet írjon, amennyit a feladat kér! (Ha többet ír, a beírás sorrendjében értékeljük válaszait.)

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásához tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!

Eredményes munkát kívánunk!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

I. RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK

1. A feladat az ókori görög történelemre vonatkozik.

Egy nagy politikus (Kr. e. 638 – 558) önmagáról írt versének részletét idézzük.

Oldja meg ismeretei és a forrás segítségével a feladatokat!

„Abból, miért a nép szavamra összegyűlt,
Mit adtam én fel, míg minden célhoz nem ért?
Tanúm legyen, ha majd ítélni fogsz, Idő,
Az istenek nagy és kegyelmes anyja, Gé,
A barna föld, amelyből sok jelzőkövet
Kitéptem, itt is, ott is, mely leverve volt:
Így lett, mi addig szolga volt, a Föld szabad.
S az istentől rendelt hazába is sokat
Vezettem vissza, kit rabként hurcoltak el,
Ez jogtalan, más régi törvények szerint
Adósságáért volt földönfutó, amíg
Athén nyelvén többé beszélni sem tudott.
Voltak, kik itthon szenvedtek rút szolgaság
alatt, szeszélyes gazdáik parancsait
Rettegve: én szabaddá tettem őket is.”

- a) Nevezze meg a vers szerzőjét!.....(0,5 pont)
- b) Nevezze meg működésének helyét! .....(0,5 pont)
- c) Nevezze meg politikusi működésének idejét! .....(0,5 pont)
- d) Az általa ekkor viselt legmagasabb tisztség: .....(0,5 pont)
- e) Foglalja össze az idézetben említett két intézkedés lényegét!
.....(0,5 pont)
..... (0,5 pont)
- f) Milyen egyéb reformot tud a politikus személyéhez kötni, amely nem szerepel a szövegben?
.....
..... (1 pont)

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2 A feladat a középkori kereskedelemhez kapcsolódik.

Nevezze meg azt a földrajzi területet vagy várost, amelyre a meghatározás ráillik! (Elemenként 1 pont.)

a) A középkorban ez a terület híres volt vásáraitól, mert ide az itáliai és a Hanza kereskedői is elvitték áruikat. Később kiváló minőségű pezsgője tette jelentőssé.

.....

b) Az „Adria királynője” nevet viseli ez az észak-itáliai, szigetekre épült város, mely a levantei kereskedelem egyik központja volt. A középkorban jelentős volt az üvegipara (pl. tükrök) is.

.....

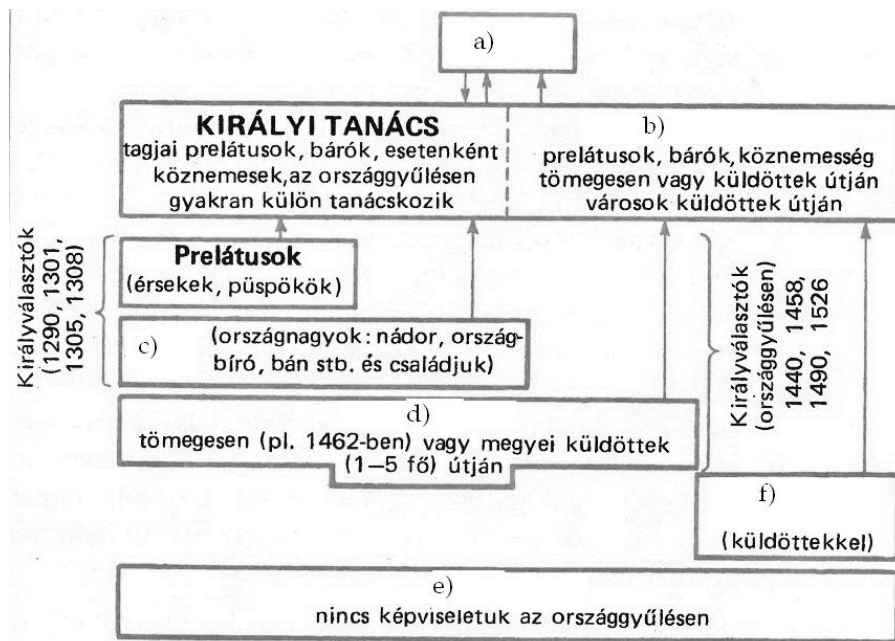
c) Az észak-itáliai Toscana központja, mely fontos szárazföldi kereskedelmi útvonal egyik végpontja. Jelentős pénzügyi és bankközpontja volt Európának, majd később posztóipara is fellendült.

.....

3 pont	
--------	--

3. A feladat a középkori Magyarország történetére vonatkozik.

Az ábra a magyar társadalom rendi tagolódását és az egyes csoportok politikai képviseletét ábrázolja. Pótolja a hiányzó elemeket a betűjelek szerint! (Elemenként 0,5 pont.)

- a) .....
- b) .....
- c) .....
- d) .....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

e) .....

f) .....

3 pont

4. A feladat a reformáció korához kapcsolódik.**Válaszoljon a források és ismeretei alapján a következő kérdésekre! (Elemenként 1 pont.)**

„Ezért hiábavaló és lehetetlen bárkinek is megparancsolni, hogy bárkit is erőszakkal kényszeríteni, hogy így vagy úgy higgyen [...] Miként merészkedhet a dőre világi hatalom megítélni és irányítani olyan titkos, lelki, rejtett dolgot, amilyen a hit?” (*Luther a világi hatalomról és a hitről; 1531*)

„»Ha gonoszul szóltam, tégy bizonysgot a gonoszságról« – idézte Krisztus szavait János evangéliumából. »Ha maga az Úr, aki tudta, hogy nem tévedhet, nem vonakodott meghallgatni a bizonysgot tanításai ellen akár a leghitványabb szolgától – mennyivel inkább kell nekem, gyarló embernek, aki könnyen tévedhetek, óhajtanom s kérnem, ha valaki bizonysgot kíván tenni tanításaim ellen [...] Tegyetek bizonysgot, mutassátok ki tévedésemet a prófétákból és az evangéliumokból! Ha meggyőztök, bebizonyítjátok tévedésemet, készséggel visszavonom, és én leszek az első, aki tűzbe vetem írásaimat.«” (*Részlet Luther birodalmi gyűlésen elmondott beszédéből; 1521*)

„Kérdés: Nem lehet-e megtúrni a templomokban a képeket, mint a »tudatlan nép könyveit?«?

Válasz: Nem, mert ne legyünk bölcsebbek Istennél, aki az ő népét nem béna bálványképek által, hanem igéjének élő hirdetése által akarja tanítani.” (*Részlet a református katekizmusból; 1563*)

„Nem a latin nyelv betűitől kell kérdezgetni, hogyan beszéljünk németül, ahogyan ezek a szamarak teszik, hanem a családanyát az otthonában, a gyerekeket az utcán, a közembert a piacon kell megkérdezni efelől, az ő szájukat kell figyelni, miképpen beszélnek, s aszerint kell tolmácsolni. Akkor megértenek minket, és észreveszik, hogy németül beszélünk velük.” (*Luther: Levél a tolmácsolásról; 1534*)

a) Miért nem tűrte meg a kálvini reformáció a képekkel, szobrokkal díszített templombelsőt?

.....

b) Miért fordította Luther németre a Szentírást?

.....

.....

c) Milyen szerepet tulajdonított Luther a hitnek a keresztény ember életében?

.....

.....

d) Honnan ered a reformáció lutheri irányzatának „evangélikus” jelzője?

.....

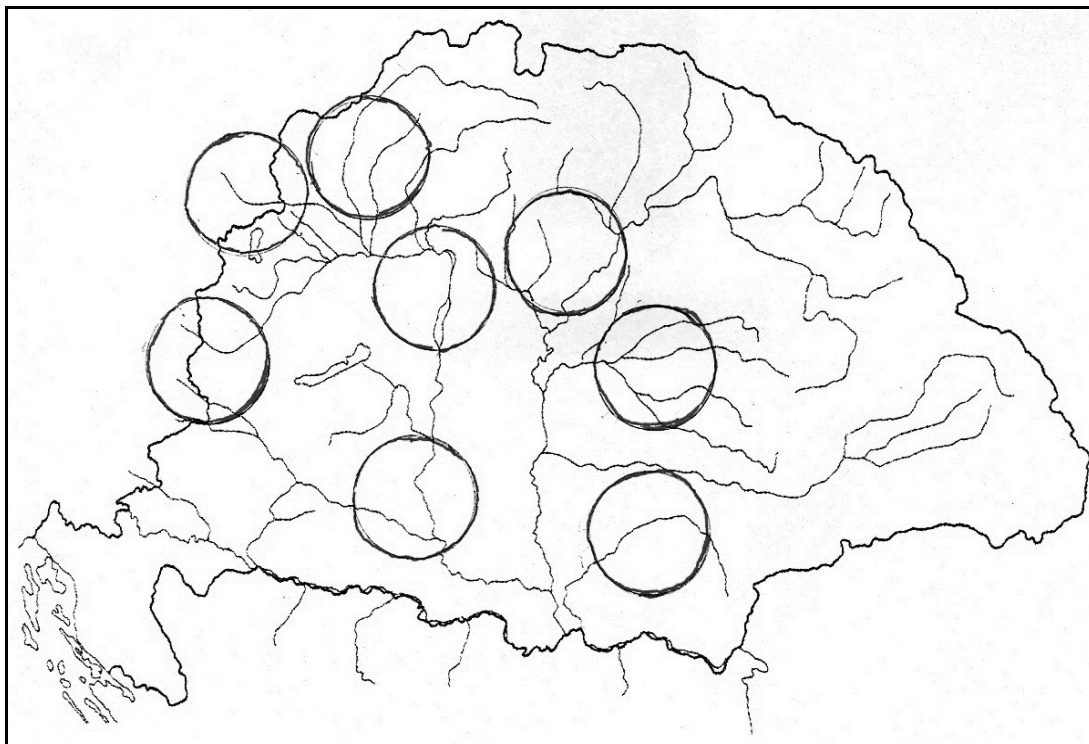
4 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

5. A feladat a kora újkori magyar történelemre (1526-1711) vonatkozik.

Írja a térképen feltüntetett körökbe a megfelelő helységnevét betűjelét:

a) Bécs b) Buda, c) Eger, d) Mohács, e) Nagyszombat, f) Szentgotthárd, g) Temesvár, h) Várad. (Elemenként 0,5 pont.)

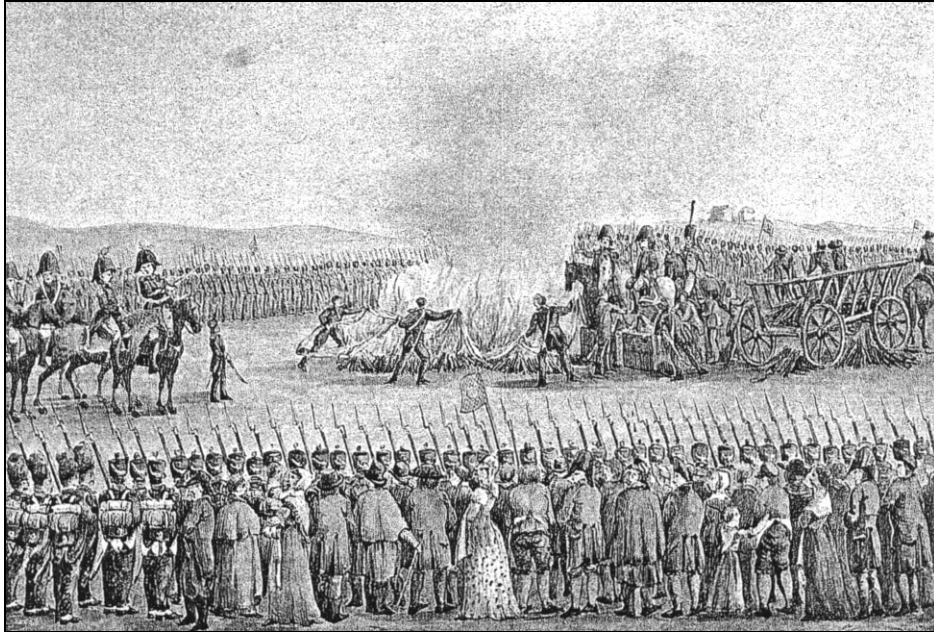
Töltse ki a táblázat hiányzó adatait! (Elemenként 0,5 pont.)

Helynév	Esemény	Évszám
Buda	i)	1541
Eger	Sikertelen török ostrom	j)

5 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**6. A feladat a napóleoni háborúkhöz kötődik.
Válaszoljon a kérdésekre a forrás és ismeretei alapján!**

Francia megszálló csapatok Frankfurt közelében elkobzott angol árut égetnek el. (1810)

a) Melyik rendeletet érvényesítik a képen?

..... (0,5 pont)

b) Kinek a nevéhez köthető a rendelet?

..... (0,5 pont)

c) Mikor uralkodott a rendeletet kiadó személy?

..... (0,5 pont)

d) Mi volt a rendelkezés célja?

..... (0,5 pont)

e) Soroljon fel kettőt a rendelkezés következményei közül! (Elemenként 1 pont.)

.....
.....

4 pont	
--------	--

7. A feladat a magyar kiegyezés alternatíváival kapcsolatos.

Keresse meg az alábbi szövegben a tartalmilag téves szavakat. Írja a táblázatba a hibás szavakat a javítással együtt! (Elemenként 0,5 pont.)

A kiegyezés megkötésével nem értett egyet mindenki. A magyarországi nemzetiségek nem elégedtek meg az 1868-ban elfogadott nemzetiségi törvénnyel, mely számukra a megyei, törvényhatósági és községi szinteken biztosította a magyar nyelv használatát.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

A románok 1868-ban széleskörű autonómiát kaptak, de ők a Magyarországon belüli függetlenségüket akarták elérni.

A kiegyezés legfőbb ellenzője az emigrációban élő gr. Andrássy Gyula volt, aki a Monarchia nemzetiségi problémáit egy dunai konföderációban látta leginkább megoldhatónak. A kiegyezés megkötése után nyílt levélben, az ún. „Cassandra-levélben” fordult Deák Ferenchez, melyben jogfeladással vádolja, s megjósolja a magyar nemzet halálát.

	Hiba	Javítás
a)		
b)		
c)		

3 pont	
--------	--

8. A feladat az első világháborút lezáró Párizs környéki békerendszerre vonatkozik. Egészítse ki a térkép és ismeretei alapján a következő mondatokat! (Elemenként 1 pont.)

Európa az I. világháború után

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Az első világháború a(z) .....-k **(a)** vereségével végződött. Nagymúltú birodalmak tűntek el Európa térképéről: Törökország és a hazánkat is magába fogláló..... **(b)**, melynek területén több ország is osztozott. 1921-ben Csehszlovákia, Románia és a későbbi Jugoszlávia létrehozták a .....-ot **(c)** a magyar revíziós törekvések megakadályozására. A békerendszernek köszönhetően a nagy középkori múltra visszatekintő ..... **(d)** újra visszanyerte függetlenségét. Azonban a ..... **(e)** nem vette figyelembe az egyes népek etnikai határait, s ezzel újabb feszültségek forrása lett.

5 pont	
--------	--

9. A feladat a Horthy-korszakra vonatkozik.

Írja a meghatározások betűjele mellé a megfelelő történelmi fogalom sorszámát a felsorolásból! (Elemenként 0,5 pont.)

- a) .....: szélsőjobboldali program. Fő elemeit Gömbös fogalmazta meg: keresztény fajvédelem és a magyar föld védelme a zsidó nagytőkével szemben.
- b) .....: a kapitalizmust és a szocializmust egyaránt elvető elmélet. Magyarországon nagy hatással volt többek közt a népi írók mozgalmára. Kiemelkedő ideológusa Németh László.
- c) .....: Magyarországon az 1920-as években fellendült politikai mozgalom, amely a trónját vesztett Habsburg uralkodóház restaurációs törekvéseit támogatta.
- d) .....: 1920-ban hozott törvény Magyarországon. Arányszámuknak megfelelően határozta meg az ország területén élő „népfajok”, nemzetiségek felsőoktatásba való felvételét.
- e) .....: a kiegyezés utáni és a két világháború közötti magyar társadalomban a középbirtokosok, a köztisztviselők, az értelmiség és a középpolgárság által alkotott réteg. A gazdag parasztság nem tartozott ide.
- f) .....: eredetileg az olaszok lakta osztrák és francia területeken, az anyaországgal való egyesülésért küzdő mozgalom, amely általánosabb fogalomként valamely nemzeti kisebbségnek a vele azonos etnikumú szomszédos országhoz való csatlakozási törekvését jelenti. A kifejezést a Trianon ellen tiltakozók használták.

- 1: úri középosztály
2: szegedi gondolat
3: harmadik út
4: irredentizmus
5: legitimizmus
6: numerus clausus

3 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

10. A feladat 1956 történelmére vonatkozik.

Készítsen a forrás és ismeretei alapján rövid magyarázó jegyzeteket az aláhúzással megjelölt kifejezésekhez! (Elemenként 1 pont.)

1. „Az összes szovjet csapatok kivonását követeljük Magyarországról a békeszerződés határozatai alapján.
2. A MDP-ben alulról felfelé titkos alapon új alap, közép és központi vezetők választását követeljük, ezek a legrövidebb időn belül hívják össze a Pártkongresszust és válasszanak új központi vezetőséget.
3. A kormány alakuljon át Nagy Imre elvtárs vezetésével. [...]
4. Általános, egyenlő, titkos választásokat követelünk az országban több párt részvételével, új Nemzetgyűlés megválasztása céljából. [...]
10. Követeljük a beszolgáltatási rendszer új alapokra fektetését és a termények okszerű felhasználását. Követeljük az egyénileg gazdálkodó parasztok egyenrangú támogatását.
11. Követeljük ... az ártatlanul elítéltek szabadon bocsátását, rehabilitációját. [...]
12. Teljes vélemény- és sajtószabadságot követelünk, szabad rádiót követelünk. [...] Követeljük a meglévő káderanyag nyilvánosságra hozatalát és megsemmisítését.
13. Követeljük, hogy a zsarnokság és az önkény jelképét, a Sztálin-szobrot a leggyorsabban bontsák le.
14. A meglévő, magyar népnek idegen címer helyett kívánjuk a régi magyar Kossuth-címer visszaállítását [...] Követeljük a március 15. és október 6. nemzeti ünnep és munkaszüneti nap legyen.” (Az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem nagygyűlésének pontjai; 1956. október 22.)

a) MDP: .....

.....

b) békeszerződés: .....

.....

c) beszolgáltatási rendszer: .....

.....

d) népnek idegen címer: .....

.....

e) káderanyag: .....

.....

5 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

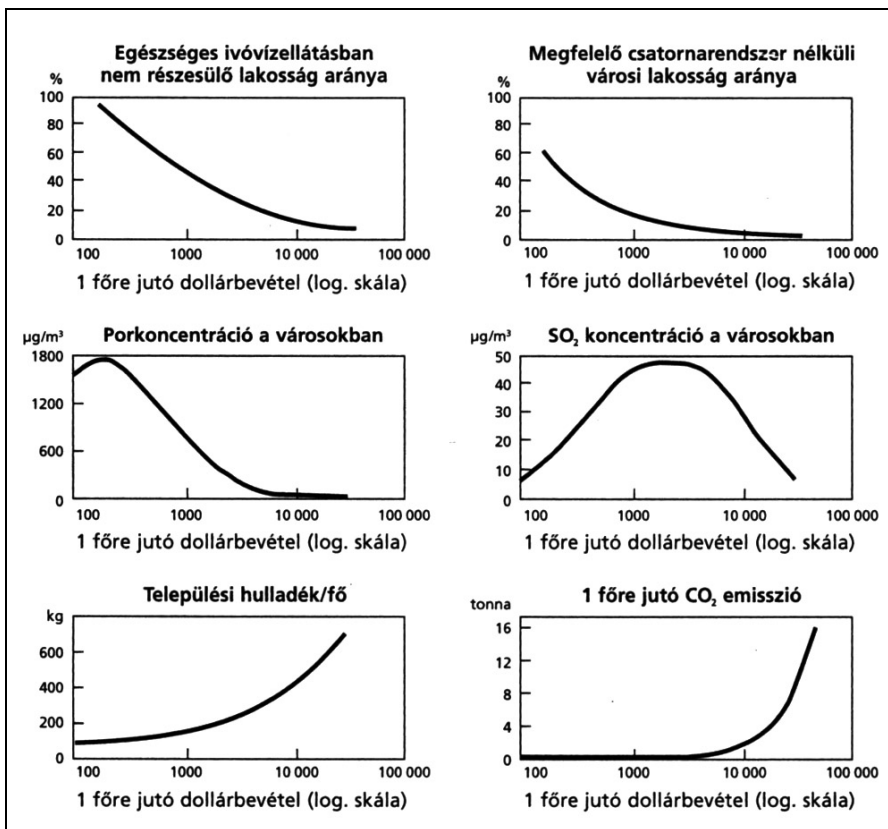
11. A feladat a jelenkori globális problémákkal kapcsolatos.

Döntse el a forrás alapján, igazak vagy hamisak a következő állítások!

(Válaszát X jellel jelölje!)

(Elemenként 0,5

pont.)

Környezeti problémák a világ országaiban az egy főre jutó GDP alapján a XX. század végén

emisszió = kibocsátás

CO₂ = széndioxid

SO₂ = kéndioxid

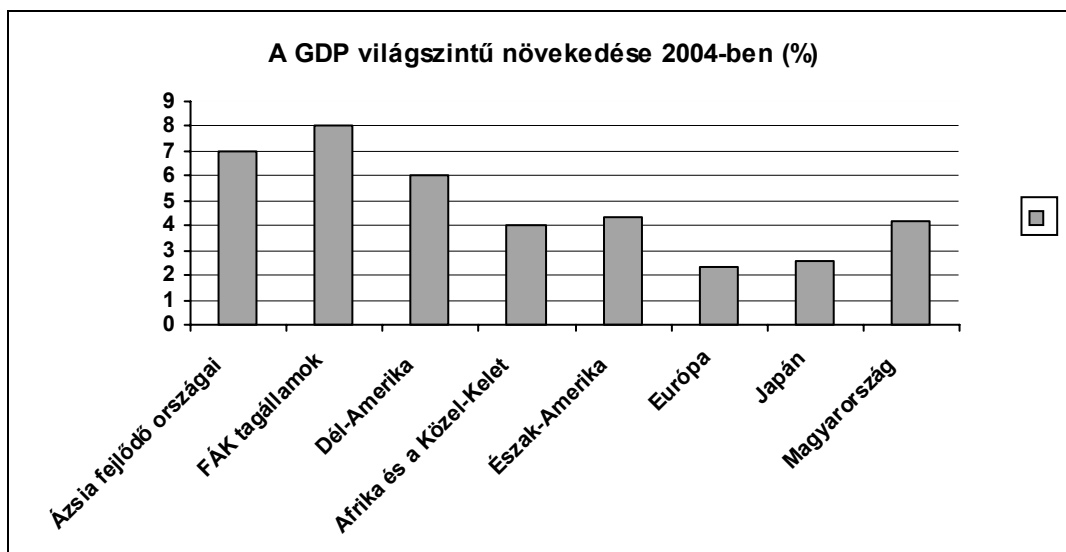
GDP = bruttó hazai össztermék

Megállapítás	Igaz	Hamis
a) Az egészséges ivóvízellátás fordítottan arányos az adott település csatornarendszerének kiépítettségével.		
b) Az alacsony GDP minden esetben rossz környezeti jellemzőket eredményez.		
c) A CO ₂ kibocsátás a jóléti társadalmakban magas.		
d) A városi por- és SO ₂ -koncentráció egymáshoz hasonlóan alakul.		

2 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

12. A feladat a magyar gazdaság és a világgazdaság közötti kapcsolatra vonatkozik. Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei alapján! (Elemenként 1 pont.)

Az információs technológia egyre erősödő szerepét mutatja az is, hogy a 100 főre jutó PC-k száma a világon rohamosan növekszik. Jelenleg ez a szám az USA-ban 34, az Európai Közösségben 20, Magyarországon 5.

a) Határozza meg a diagram segítségével, milyen mértékű volt a nemzeti jövedelem alakulása hazánkban 2004-ben! Húzza alá a megfelelőt!

1. alacsony

2. közepes

3. magas

b) Húzza alá a megfelelő kiegészítést a diagram és ismeretei segítségével, hogy a mondat igaz legyen!

Hazánkban azért magasabb a GDP [nemzeti össztermék] százalékos növekedése az európai országokéhoz viszonyítva, mert

1. jelentős az ország gazdasági elmaradottsága.
2. jelentős külföldi tőke áramlott be az országba a 80-as években.
3. jelentős fejlődés következett be a korábban szegénynek számító régiókban.

c) Határozza meg azt a 2004-ben bekövetkezett politikai eseményt, amelytől hazánk gazdasági fejlődése várható!

.....

3 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	maximális pontszám	elért pontszám
I. Egyszerű, rövid feladatok		
1. Az ókori görög történelem	4	
2. A középkori kereskedelem	3	
3. A középkori Magyarország	3	
4. A reformáció	4	
5. Magyarország (1526-1711)	5	
6. A napóleoni háborúk	4	
7. A kiegyezés alternatívái	3	
8. A Párizs környéki békék	5	
9. A Horthy-korszak	3	
10. 1956	5	
11. Globális problémák	2	
12. A magyar gazdaság és a világgazdaság	3	
Összesen	44	

_____
javító tanár

Dátum: .....

	elért pontszám	programba beírt pont- szám
I. Egyszerű, rövid feladatok		

_____
javító tanár

_____
Jegyző

Dátum: .....

Dátum: .....

Megjegyzések:

- Ha a vizsgázó a II. írásbeli összetevő megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad!
- Ha a vizsga az I. összetevő teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a II. összetevővel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő!

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETSÉGI VIZSGA • 2007. május 9.

TÖRTÉNELEM

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2007. május 9. 8:00

II.

Időtartam: 150 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, egyértelmű jelöléseket alkalmazzon – javítás esetén is!
Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló helyet!**

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásához tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlapon utasításait!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Használja minden feladat megoldásához a megengedett segédeszközöket: a történelmi atlasz térképeit és a helyesírási szótárt!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!

A szöveges, kifejtendő feladatok elkészítéséhez az alábbi munkamenetet javasoljuk:

1. Helyezze el időben és térben a feladatban megjelölt problémát!
2. Használja föl a feladat megértéséhez a forrásokat, illetve a történelmi atlaszt!
3. Gyűjtse össze azokat az általános fogalmakat (fejlődés, változás, termelés stb.), illetve az adott korszakhoz kapcsolódó fogalmakat (pl. várjobbágy, céh, személyi kultusz), amelyekkel az adott probléma bemutatható!
4. Építse be fogalmazásába a forrásokból megszerzhető információkat, következtetéseket!
5. Ha szükséges, készítsen vázlatot, illetve pizkozatot!
6. Tárja föl a probléma előzményeit, okait, következményeit!
7. Fogalmazzon meg feltételezéseket, magyarázatokat!
8. Építse be mondanivalójába önálló ismereteit (pl. nevek, évszámok), nézőpontját, véleményét!
9. Ügyeljen arra, hogy mondatai világosak legyenek!
10. Szerkessze meg szövegét, és figyeljen a helyesíráásra is!

Tájékoztató:

Az esszé javításának szempontjai:

- a feladat megértése,
- megfelelés a tartalmi követelményeknek,
- a válasz megszerkesztettsége, logikussága, nyelvhelyessége.

Eredményes munkát kívánunk!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Olvassa el figyelmesen!

A következő feladatok közül összesen **négyet** kell kidolgoznia.

Az alábbi szabályok alapján kell választania:
kidolgozandó:

kettő rövid és **kettő** hosszú feladat, amelyek közül **mindegyik más-más korszakra** és legalább **kettő a magyar történelemre** vonatkozik.

Tanulmányozza figyelmesen a feladatokat!

	Sorszám	Korszakok, témák	A feladat típusa
Egyetemes történelem	13.	Az angol alkotmányos monarchia	rövid
	14.	A XVI. századi világgazdaság	hosszú
	15.	A szocialista világrendszer válsága	rövid
	16.	A fenntartható fejlődés	hosszú
Magyar történelem	17.	A kalandozó magyarok	rövid
	18.	Zrínyi Miklós	hosszú
	19.	Oktatás a dualizmus korában	rövid
	20.	A felvilágosult abszolútizmus	hosszú
	21.	A világháborúk demográfiai hatása	rövid
	22.	Életszínvonal a Kádár-korszakban	hosszú

A feladatok tanulmányozása után **karikázza be a választott feladatok sorszámát!**

Ellenőrizze választása helyességét az alábbi táblázat kitöltésével!

A feladatválasztás szempontjai	Igen
Négy feladatot választott?	
Legalább két magyar történelmi feladatot választott?	
Legalább egy egyetemes történelmi feladatot választott?	
Két rövid és két hosszú feladatot választott?	
Mind a négy kiválasztott feladata különböző korszakból való? (A táblázatban a korszakokat a kettősvonal választja el.)	
Egyértelműen jelölte feladatválasztásait?	

A feladatok közül **csak a választott négyet dolgozza ki**, a többit hagyja üresen!

A válaszok elkészítése során **fogalmazvány** (piszkozat) készíthető!

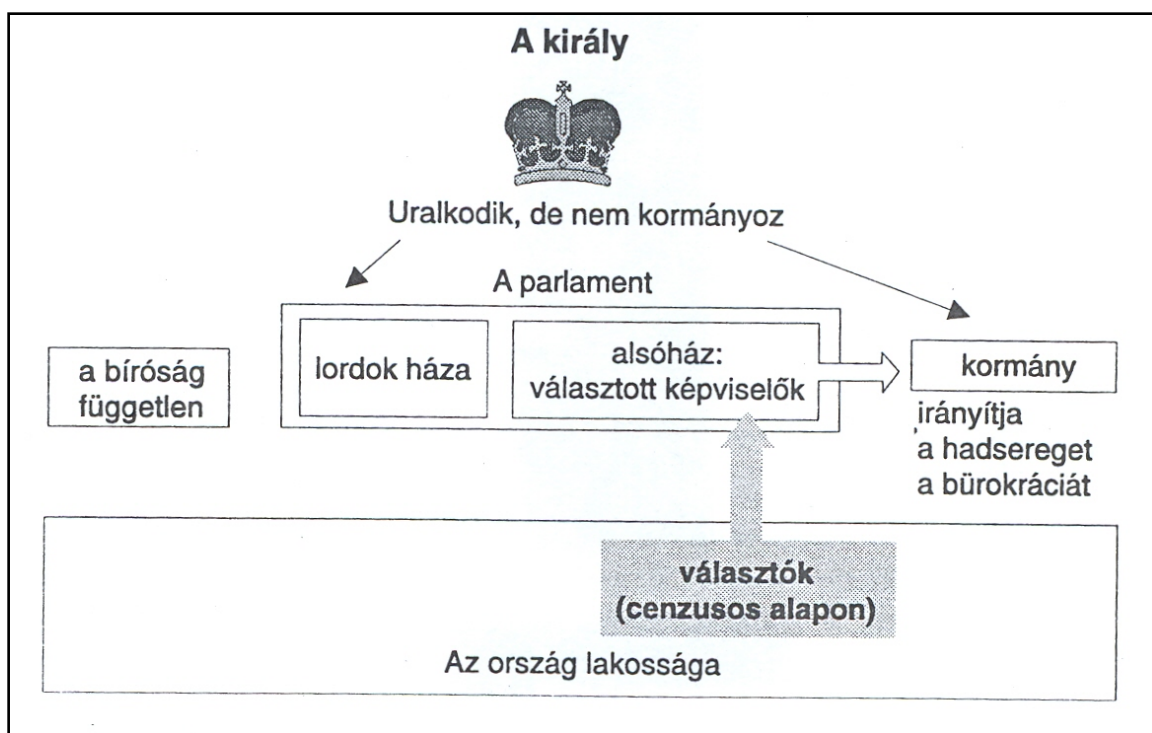
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

13. A feladat a kora újkori angol történelemre vonatkozik. (rövid)
Mutassa be a XVII-XVIII. századi angol parlamentáris monarchia működését a források és ismeretei alapján! Válaszában utaljon a választási rendszerre is!

„Királyságunkban csak minden hatodik embernek van [megfelelő] jövedelme. Ha úr és szolga egyaránt választó lesz, akkor nyilvánvaló, hogy azok, akiknek nincs ilyen jövedelmük a királyságban, érdekükben állónak tartják majd, hogy olyanokat válasszanak meg, akiknek szintén nincs [megfelelő] jövedelmük. Ezek aztán olyan törvényt hozhatnak, hogy a javak és birtokok területén is egyenlőség legyen.”

„Aki nem tulajdonosa javainak, az nem szabad.”
(Felszólalások az angol parlamentben a XVII. század második felében)

„1760-ban a 403 közül mindössze 22 körzet [választókerület] lakossága haladta meg az 1100-at. A legtöbb körzet választásra jogosult lakosságának a száma a 400-at sem érte el.[...] A sűrű népességű városok lakossága [a magas cenzus miatt] gyakorlatilag nem rendelkezett szavazati joggal.” *(Szántó György Tibor történész)*

Az angol alkotmányos monarchia

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

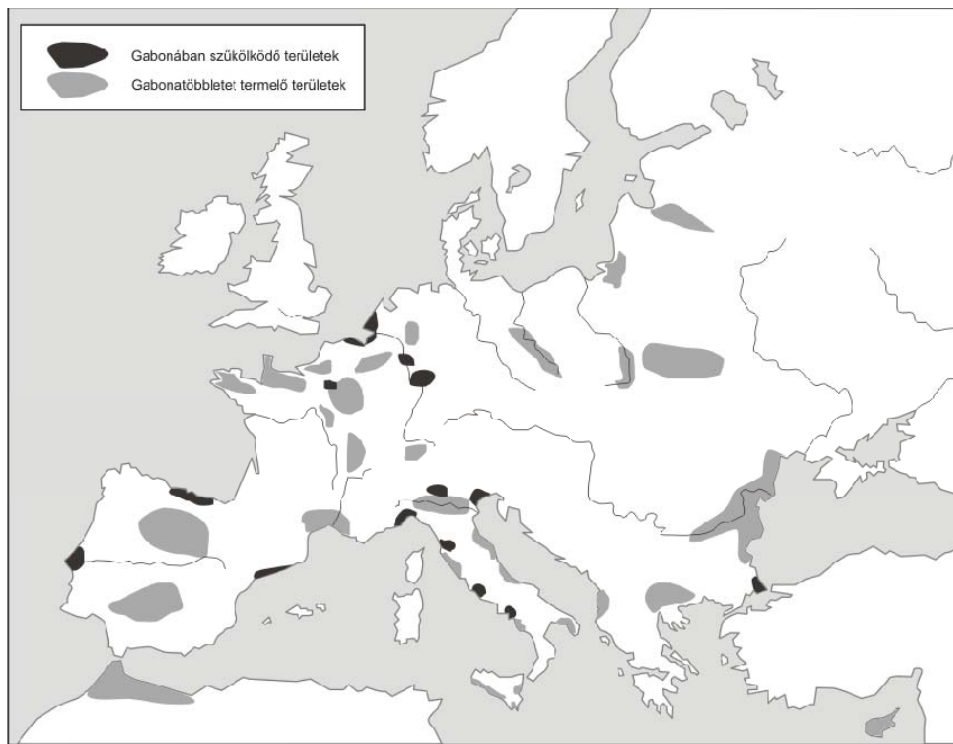
Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	6	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	8	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	28	
	Osztószám 4	
Vizsgapont	7	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

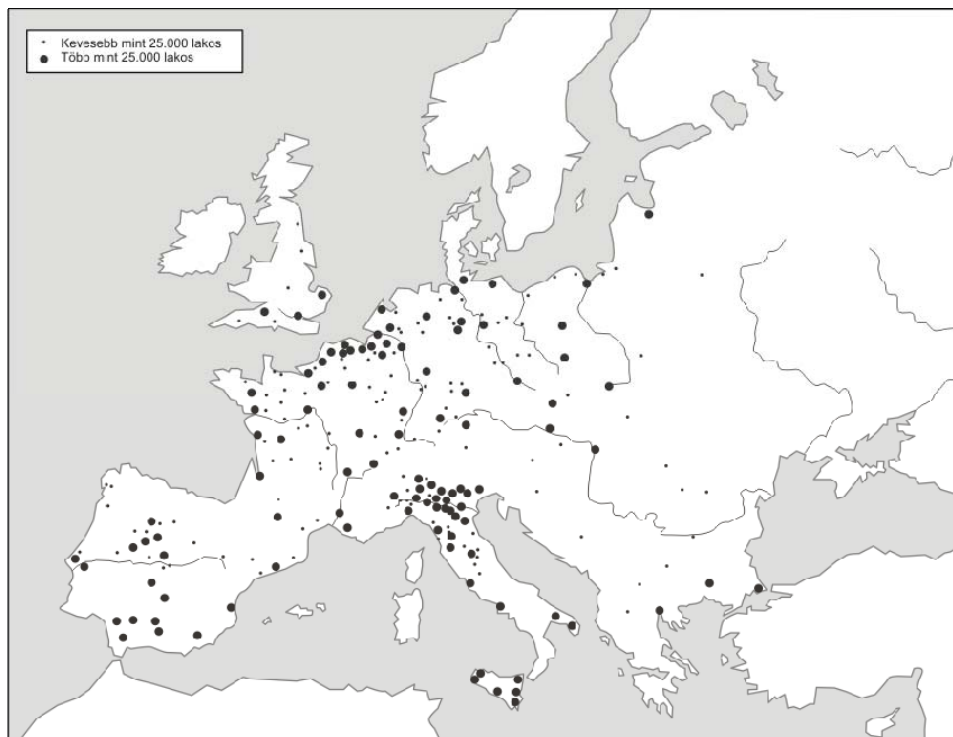
14. A feladat a kora újkori világgazdaság történetére vonatkozik.

(hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei alapján, hogyan alakult Nyugat- és Kelet-Európa gazdasági szerepe a XVI. században! Térjen ki a kereskedelmi háromszög, az árforradalom és a városiasodás összefüggéseire is! Használja a történelmi atlaszt!

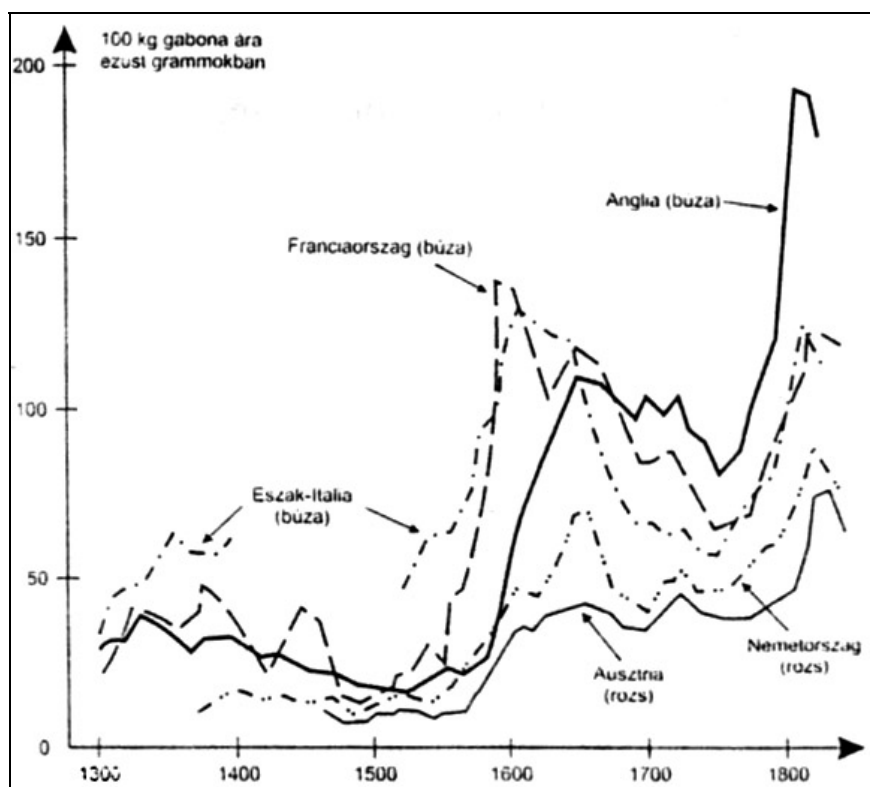
Gabonafölösleg és -szükség Európában a XVI. században

Európa jelentősebb városai a XVI. században

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

„A lengyel királyságnak és az említett Danzig [Gdansk] városának egész gazdagsága és jövedelme abból származik, hogy a hollandok minden évben egyszer vagy kétszer két-háromszáz hajóval eljönnek Danzigba, s két hét leforgása alatt felvásárolják és elszállítják az összes gabonát, amit az említett városban találnak. Az elmúlt huszonöt évben Lengyel- és Poroszország nagy földesurai mind fölfedezték, hogy összes gabonájukat leküldhetik a folyókon Danzigba, s ott értékesíthetik. Ezért a lengyel királyság és a nagy földesurak hatalmasan meggazdagodtak.” (Transsylvania császári küldött jelentése; 1546)

A gabonaárak Európában 1300-1850

„[...] az angolok jóval gazdagabbak bármely más európai ország népénél. [...] Gazdaságukat elsősorban a termőföld jó hozamának köszönhetik [...]. Az ón értékesítése is sok pénzt fial a királyságnak, de még több haszon származik az igen drága és Európa-szerte jó hírnévnek örvendő nagy mennyiségű gyapjú eladásából. Hogy a beáramlott aranyat és ezüstöt az országban tartsák, hoztak egy törvényt, ami már régóta érvényben van, miszerint mindennemű pénz, arany vagy ezüst kivitele az országból súlyos büntetést von maga után.” (A velencei követ jelentése; 1500)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	6	
Források használata	10	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	12	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	48	
	Osztószám 3	
Vizsgapont	16	

15. A feladat a szocialista világrendszer történetére vonatkozik. (rövid)
Elemesse az 1980-as évtized végén készült karikatúrát! Írja le, hogyan tükrözi a rajz a szocialista rendszerek gazdasági és ideológiai válságát !

Kronológia:

- 1985: Mihail Gorbacsov lett a Szovjetunió vezetője (a párt főtitkára)
- 1987: Gorbacsov sikertelen reformkísérletének kezdete
- 1989. I. : tüntetések a prágai Vencel téren
- 1989. IV. : megállapodás a „részlegesen szabad választásokról” Lengyelországban
- 1989. VI. : tárgyalások Magyarországon a kormány és az ellenzéki mozgalmak között; Nagy Imre újratemetése
- 1989. XI. : a berlini fal megnyitása
- 1989. XII. : Ceausescu bukása Romániában
- 1991. XII. : a Szovjetunió felbomlása

„Milyen lehetőségek állnak előttünk? Az egyik az, hogy tartsuk fenn az utasításos-adminisztratív rendszert, a szigorú tervezést, a parancsokat, nemcsak a gazdaságban, hanem a kultúrában is. A másik, amely azon a meggyőződésen alapul, hogy a múltban megtett utunk teljesen lejáratta az októberi forradalom választását, a társadalom kapitalizálódását javasolja. Járhatunk-e ezen a két úton? Nem, ezeket elvetjük. [...] Mi egy más utat látunk, amely a társadalmi haladáshoz vezet [...]. A szocializmus új képének emberi arca van.” (Gorbacsov; 1989)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	6	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	8	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	28	
	Osztószám 4	
Vizsgapont	7	

16. A feladat a jelenkori globális problémákhoz kapcsolódik. (hosszú)
Hasonlítsa össze az idézetekben vázolt két közgazdasági gondolkodásmód gazdasági, társadalmi és környezettudományi (ökológiai) vonatkozásait! Értelmezze a kétféle nézőpont szerint a táblázat és a grafikon adatait!

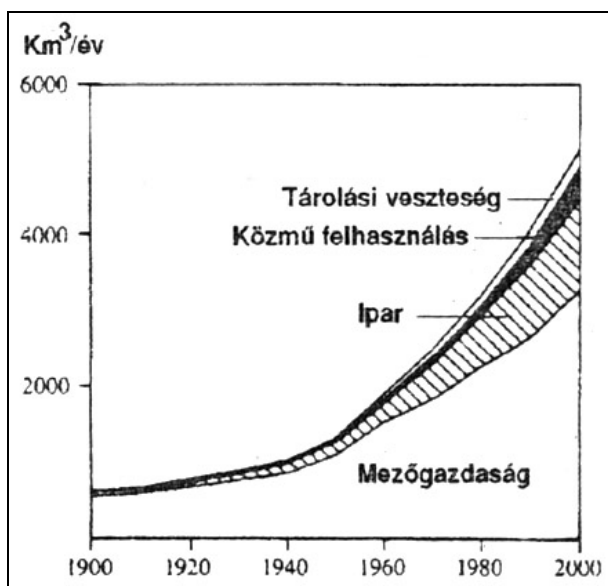
Két kortárs közgazdász a gazdasági fejlődésről és a fogyasztásról

„Hihetetlenül produktív gazdaságunk megköveteli, hogy a fogyasztást életelvünké tegyük, hogy a gazdasági javak vásárlásából és használatából *rítust* teremtsünk, és *spirituális, egocentrikus* kielégülésünket a fogyasztásban keressük... Egyre több dologra van szükségünk, hogy egyre növekvő mértékben fogyasszuk, elégezzük, elnyújuk, kicseréljük, eldobjuk őket.” (*Victor Lebow*)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

„...a gazdasági növekedésnek, melynek a közgazdaságtan, a fizika, a kémia és a műszaki tudományok szempontjából nincs megállapítható határa, szükségképpen végzetes, szűk keresztmetszetekhez kell érkeznie, ha a környezettudományok szemszögéből tekintjük. Az az életszemlélet, amely a gazdagság egysíkú hajszolásában keres kielégülést, nem illik bele ebbe a világba, mert semmilyen korlátozó elvet nem tartalmaz, miközben a környezet, amelyben megnyilvánul, szigorúan korlátos. Következésképp azt találjuk, hogy a határtalan gazdasági növekedés eszméjét - mindig többet és többet, amíg mindenki dúsgazdag nem lesz - legalább két ponton meg kell kérdőjeleznünk:

1. hozzájutunk-e az alapvető erőforrásokhoz, és/vagy
2. képes-e megbirkózni a környezet a növekedésből adódó hatásokkal?”
(Ernst Schumacher)

Összes és ágazatonkénti éves becsült vízfelhasználás (világ)

A világ energiafogyasztása 1970-ben és 1990-ben				
Régió	1970		1990	
	Energiafogyasztás (exajoule)	Fejenként (gigajoule/fő)	Energiafogyasztás (exajoule)	Fejenként (gigajoule/fő)
Fejlődő országok (összesen)	31	12	84	21
Latin-Amerika	8	26	16	37
Ázsia	19	10	59	20
Afrika	4	10	9	14
Fejlett tőkés országok	129	180	154	185
Szocialista gazdaságok	44	20	71	167
A világ összesen	204	55	319	59

.....

.....

.....

.....

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	6	
Források használata	10	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	12	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	48	
	Osztószám 3	
Vizsgapont	16	

17. A feladat a X. századi magyar történelemhez kötődik. (rövid)

Mutassa be ismeretei és a források alapján a kalandozó hadjáratok jellemzőit és az európai világban a magyarokról kialakult képet! Használja a történelmi atlaszt!

„A magyarok népe napkelte előtt az öldöklésre szomjasan, a harcra vágyódva, meglepi a még ásító keresztényeket. Többeket a nyíl előbb ébresztett fel, mint a magyarok kiáltása. Másokat ágyukban dőttek keresztül, sem a zaj, sem a sebek nem ébresztették már fel őket, mivel előbb szállott el belőlük a lélek, mint az álom. Tehát innét is, onnét is súlyos küzdelem kerekedik; a türkök [magyarok] hátat fordítva, mintha megfutamodnának, nyilakkal igen sokat leterítenek. A lenyugvó nap már hét órát mutatott, a hadiszerencse még Lajos [Gyermek Lajos keleti frank király] seregének kedvezett, amikor a türkök szemtől-szembe cselet vetnek, és futást színlelnek. A király népe a cselvetést nem sejtve, a legerősebb lendülettel üldözőbe veszi őket, a lesben állók minden oldalról előjönnek és megsemmisítik a győzteseket azok, akik már legyőzötteknek látszottak.”
(Liutprand püspök krónikája; 960 körül)

„Kettő közülük [a magyarok közül] felmászik a haranglábra abban a hitben, hogy a csúcán levő kakas aranyból való, és nem lehetne az ilyen nevű helység istene, csak úgy, ha nemesfémből van öntve. [Gallus=kakas]. Miközben az egyik erősebben kihajlik, hogy a lándzsájával lefeszítse, a magasból lezuhan az udvarba és szörnyethal. A másik ezalatt isten szentélyének meggyalázására a keleti homlokzat tetejére mászott, és miközben hozzákészülődött, hogy a hasát kiürítse, hátrazuhan és teljesen összetörte magát [...]. A kolostor udvarát a tiszték veszik birtokukba és bőségesen lakomáznak. Heribald is velük együtt belakott, hogy, mint utóbb maga is mondogatta, soha jobban. S minthogy azok, szokásuk szerint, székek nélkül a zöld fűre ültek az étkezéshez, Heribald magának és egy foglyul ejtett klerikusnak [papnak] székeket hozott. Azok pedig, miután az áldozati barmok lapockáit és a többi részeit félig nyersen, kések nélkül, csupán fogaikkal marcangolva lerágták, a lerágott csontokat tréfából egymáshoz hajigálták. Bort,

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

amelyet tele csöbrökben középre helyeztek, annyit ivott mindenki, különbség nélkül, amennyi jólesett. Miután pedig a bortól nekihevültek, mindnyájan elkezdtek rettenetesen kiáltozni isteneikhez, a klerikust pedig és a bolondjukat arra kényszerítették, hogy ugyanezt tegyék. A klerikus pedig, minthogy jól tudta a nyelvüket, s ezért is tartották meg életben, velük kiabált, ahogy csak tudott. [...] A foglyoknak szokatlan énekére mindnyájan, akik ott voltak, összecsődültek, és vidámságukat szabadjára engedve, táncoltak és birkóztak a főemberek előtt. Némelyek fegyverrel is összecsapva, bemutatták, mennyire járatosak a hadi tudományban.” (Ekkehard: *Sankt Gallen-i történetek; 1050 körül*)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	6	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	8	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	28	
	Osztószám 4	
Vizsgapont	7	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

18. A feladat Magyarország XVII. századi történelmére vonatkozik. (hosszú)
Mutassa be Zrínyi Miklós politikusi és hadvezéri portréját ismeretei és a források alapján!
Használja a történelmi atlaszt!

„Immár is elrepült a fatalis conjuntura [a végzet adta jó alkalom]... leszen oly idő, hogy nem a magunk választásából fogunk kardot venni kezünkbe, hanem akkor, amikor az ellenségünknek leszen módja és akaratja hozzá, és meg fogjuk bizonyítani kárunkkal, hogy aki szintén nem resolutus [határozott] az alkalmatosságot megragadni, mikor jön, megnyomorítja ütet, mikor nem hinné.” (Zrínyi: *Vitéz Hadnagy*; 1653)

„...mi, kik minden nyavalyánkban csak egymásra szánkat tájtjuk, egyikünk az másikra vet, s mindnyájan vagyunk pedig rosszak s az vétkesek; mi az, kik mindenik a maga privátumáért [önérdekéért] eleget perel és pattog, az publicumért [közérdekért] meg-némul...” (Zrínyi)

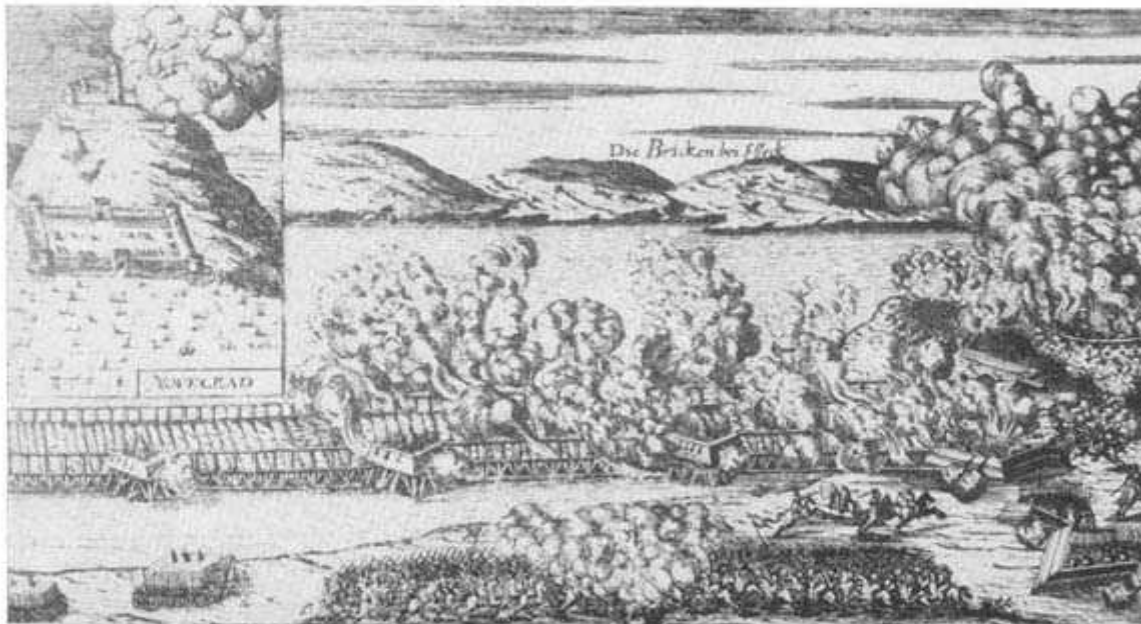
„Avval panaszkodnám a szerencsére, hogy evvel a geniummal [alkotó képesség, láng-ész], evvel a hazám szolgálatjához való készséggel, végezetre evvel a jó igyekezettel, ebben a magyar romlásnak seculumjában [évszázad] helyheztetett engemet, és nem azokban a dicséretes időkben, melyekben az Isten kegyelemmel volt a magyarokhoz, és nem fordította volt orcáját őtőlök, hanem rettenetessé tette volt azoknak, akik most unalommal néznek reánk, és csúfsággal említenek bennünket. Talált volna talán ahhoz ez a lélek, ki bennem vagyok, maga inclinatiojából [hajlandóságából] dicsőséges foglalatosságokat, és ez is a magyar koronának egy kis fényességet csinált volna.” (Zrínyi)

„Szükséges azért, hogy a magyar nemzet, ha ettől a fennforgó vésztől meg akar szabadulni, ha magának, [...] megmaradást kíván, tartson fegyvert kezében; de nem úgy, mint eddig, hanem jóval is másképpen. Mert nem elég az, hogy minden particularis [magán-] embernek legyen fegyver házában, noha annak is úgy kell lenni, hanem hogy az ország tartson egy armadát [hadsereg] lábán készen, aki mindenfelé, minden órában, minden szempillantásban, télen, nyáron, oda mehessen, ahová szükség kívánja.” (Zrínyi: *Az török áfium ellen való orvosság*; 1663)

Zrínyi Miklós (1620-1664)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Az eszéki híd felégetése, 1664

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

19. A feladat a dualizmus korára vonatkozik.

(rövid)

Mutassa be a források és ismeretei alapján az elemi (alsó fokú) iskoláztatás legfontosabb vonásait a dualizmus korában!

„1. Minden szülő vagy gyám, ideértve azokat, kiknek házában gyermekek mint mester-tanítványok vagy háziszolgák tartattnak, kötelesek gyermekeiket vagy gyámoltjaikat [...] nyilvános iskolába jártni életidejük 6. évének betöltésétől egészen 12., illetőleg 15. év betöltéséig...” (A népiskolai közoktatásról szóló törvény; 1868)

Az analfabétizmus alakulása az 1868. évi népiskolai (népoktatási) törvény megjelenése után	
ÉVSZÁM	ÍRÁSTUDÓ
1870	31 %
1880	46 %
1910	68 %

„55. § A községi elemi népiskolában köteles tantárgyak:

- b) hit- és erkölcsstan,
- c) írás és olvasás,
- d) fejbeli és jegyekkel való számolás, és a hazai mértékek és pénznemek ismerete,
- e) nyelvtan,
- f) beszéd- és értelemgyakorlatok,
- g) hazai földleírás és történet,
- h) némi általános földleírás és történet,
- i) természettan és
- j) természetrajz elemei,
- k) gyakorlati útmutatások a mezői gazdaság és kertészet köréből,
- l) polgári főbb jogok és kötelességek tanítása,
- m) ének,
- n) testgyakorlat, tekintettel a katonai gyakorlatokra.” (A népiskolai törvény melléklete; 1868)

Az elemi iskolák megoszlása az oktatási nyelv szerint (1912-13)	
Oktatási nyelv	Iskolák (%)
Magyar	79,79
Német	2,65
Szlovák	2,24
Román	13,24
Ukrán	0,35
Horvát és szerb	1,60
Olasz	0,07
Egyéb	0,06

Az elemi iskolák megoszlása iskolafenntartók szerint (1912-13)		
Iskolafenntartó	Iskolák	
	Száma	%-a
Állam	3 296	19,55
Község	1 410	8,36
Egyházak		
római katolikus	5 214	30,92
görög katolikus	1 730	10,26
Református	1 809	10,73
Evangélikus	1 297	7,69
Görögkeleti	1 394	8,27
Unitárius	32	0,19
Izraelita	406	2,41
Társulat	27	0,16
Magán	246	1,46
Összesen	16861	100,00

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

„De a közoktatás sikere, a közművelődés és közjólét szempontjából az államnak is legfőbb célja lévén: köteles ez az állami tanintézetekben a lehetőségig gondoskodni arról, hogy a hon bármely nemzetiségű, nagyobb tömegekben együtt élő polgárai az általok lakott vidékek közelében anyanyelvükön képezhessék magukat egészen addig, ahol a magasabb akadémiai képzés kezdődik.” (A nemzetiségi egyenjogúságról szóló törvény; 1868)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	6	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	8	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	28	
	Osztószám 4	
Vizsgapont	7	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

20. A feladat a felvilágosult abszolutizmus magyarországi történetére vonatkozik. (hosszú) Mutassa be ismeretei és a forrás alapján, hogy Mária Terézia és II. József idején Magyarországgal kapcsolatban hogyan érvényesültek a Kaunitz által megfogalmazott kormányzati elvek!

„Azokkal a mágnásokkal és nemesekkel, akik az udvarral szembehelyezkednek, idejében meg kell értetni, hogy számukra és gyermekeik számára a királyi kegyhez vezető út örökre bezárul, és az udvar tettüket sohasem fogja elfelejteni.

A tapasztalat bizonyítja, hogy az országgyűlések az uralkodóra mindig hátrányosak, ezért nem kell a rendeket összehívni.

Viszont a körülmények természete szerint az egyes megyékhez kell fordulni, és azon kell lenni, hogy Ófelsége ott az alispánok és kisnemesség útján minél erősebb befolyást nyerjen, és így elgondolásait ne a helyes útra szinte alig irányítható egész testületnél, hanem annak egyes tagjainál igyekezzék előkészíteni, és amikor bennük a hajlandóság elérte a szükséges érettségi fokot, csak akkor lehet az egész megvalósításához fogni. Ha ezt az eszközt a szükséges elővigyázattal és szívóssággal alkalmazzák, akkor néhány év alatt rendkívül sok hasznosat lehet létrehozni. De kellő módon kell belekezdeni, és nem szabad megelégedni csupán az alázatos és az ügybuzgalomra valló szép szavakkal, hanem a tetteket kell nézni, és ezeket kell jutalmazni vagy büntetni.

Az országgyűlési végzésekhez és a hazai törvényekhez sohasem szabad hozzányúlni vagy azok ellen cselekedni. A legkevésbé szabad azonban elárulni, hogy szándékunkban áll a nemesség teljes adómentességének korlátozása. Ez óriási vihart keltene, és egyszerre minden jó elgondolást tönkretenne.

Viszont nem volna szabad megengedni a törvények és kiváltságok félremagyarázását, hanem szigorúan ragaszkodni kell azokhoz, és amit nem mondanak ki világosan, a királyi jog javára kell értelmezni, és nagy gondot kell arra fordítani, hogy a kancellária ebben ne állhasson a nemzet pártjára.

Ugyanebből az alapelvből következően az udvarnak soha nem volna szabad megengednie, hogy a határőröket és Erdélyt a Magyar Királysághoz csatolják, vagy valami más formában ennek befolyását ott növeljék.

Ellenkezőleg, az okos politika azt kívánja, hogy az erdélyieket és a határőröket védőfegyverként használjuk fel, és az előbbieknél kezdjük meg a megfelelő intézkedések megtételét. Azután annál könnyebben lehet az ilyeneket Magyarországon is létrehozni.

Elsősorban arra kell gondot viselni, hogy a jobbágy Magyarországon kedvezőbb helyzetbe jusson és az adóterhet elbírja. Ezért a nemességnek a jobbágyok fölötti uralmában mutatkozó minden visszaélését a lehetőség szerint meg kell szüntetni vagy korlátozni. Így idővel a népet meg lehet nyerni az udvar számára.” (Kaunitz előterjesztése az udvar magyarországi politikájának alapelveiről ; 1761)

[Wenzel Anton Kaunitz (1711-1794) Mária Terézia államkancellárja, a Habsburg Birodalom egyik meghatározó politikus.]

„...arra irányul állandóan a mi anyai fáradozásunk és királyi gondunk, hogy egyrészt a földesurakat szabadon és sértetlenül megőrizzük igaz jogaikban, másrészt pedig minél jobban gondoskodjunk a szegény adózó nép megmaradásáról és az egész országnak ezzel elválaszthatatlanul összekapcsolt javáról, következésképp az adózó népet

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

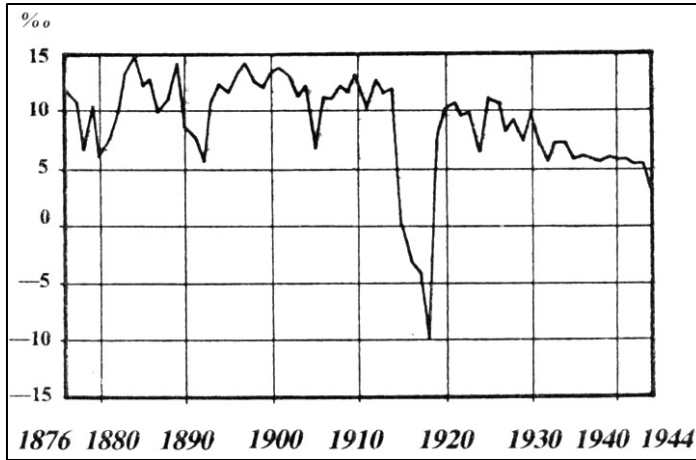
.....

.....

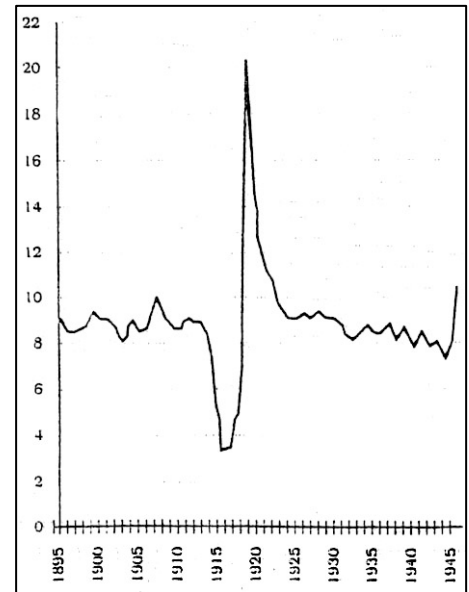
Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	6	
Források használata	10	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	12	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	48	
	Osztószám 3	
Vizsgapont	16	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

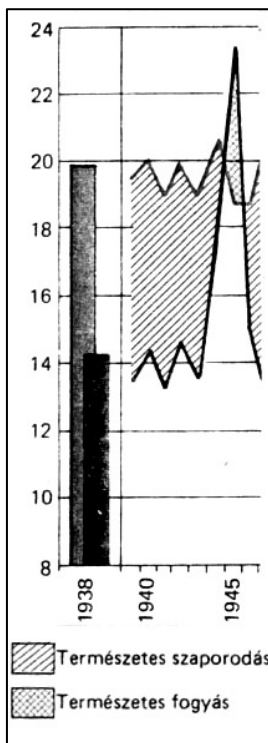
21. A feladat Magyarország XX. századi történelmére vonatkozik. (rövid)
Mutassa be ismeretei és a források segítségével a két világháború néhány demográfiai következményét!

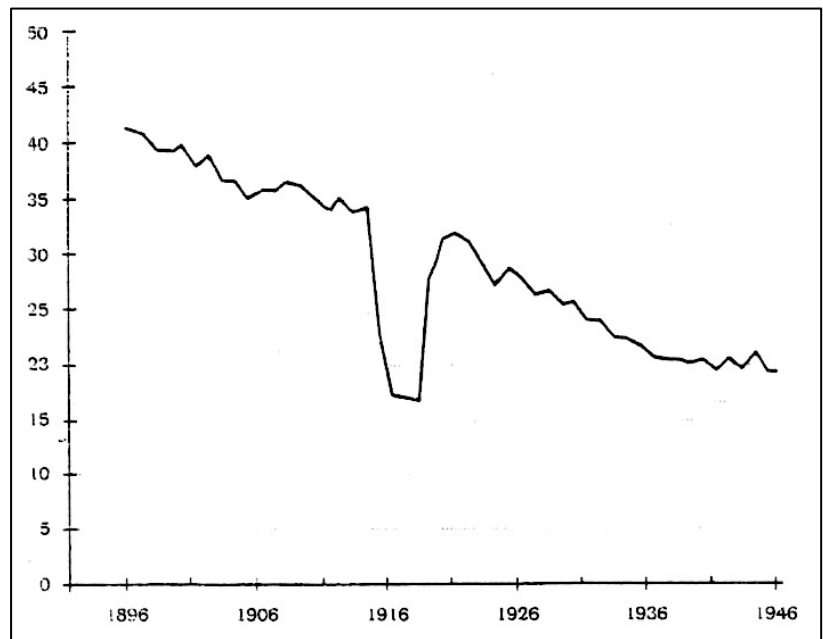
A természetes szaporodás alakulása az ország jelenlegi területén – ezer lakosra

A házasságkötések száma – ezer lakosra – az ország jelenlegi területén

A természetes népmozgalmom – ezer lakosra

Az élveszületések alakulása az ország jelenlegi területén

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	6	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	8	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	28	
	Osztószám 4	
Vizsgapont	7	

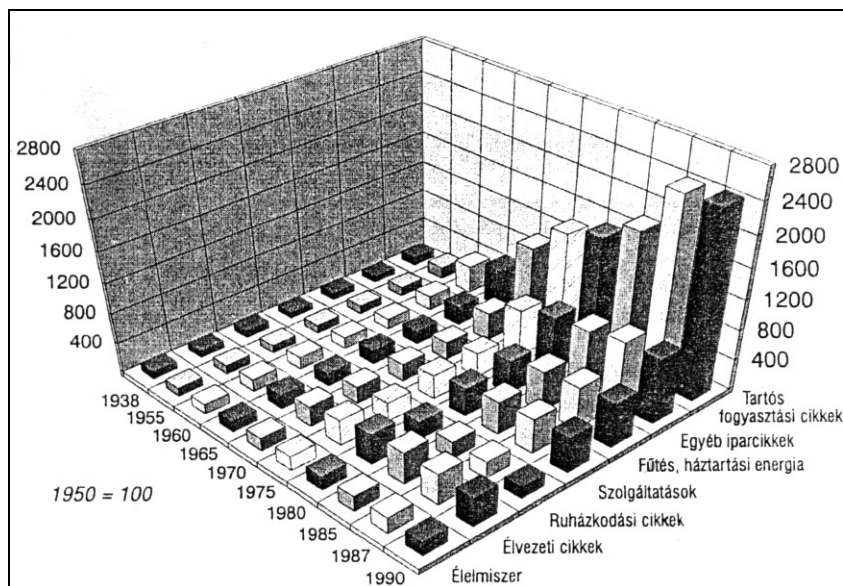
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

22. A feladat a Kádár-korszakhoz kapcsolódik.

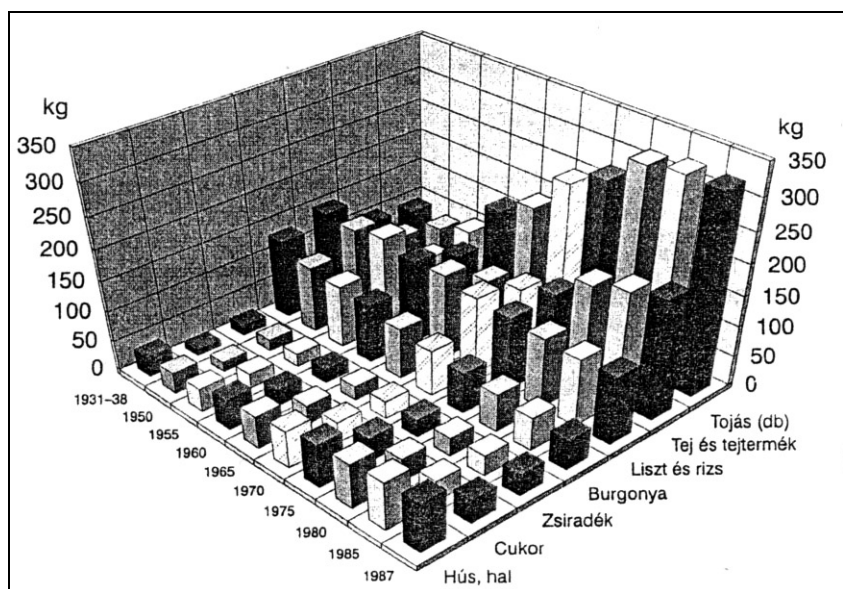
(hosszú)

Készítsen összegzést a források és ismeretei alapján a hazai fogyasztás, a jövedelmek és az árak összefüggéseiről a Kádár-korszakban! Térjen ki az életmód megváltozására is!

A tábor legvidámabb barakkja, [...] mert volt kaja, lett telek, az életszínvonal emelkedett, nyíltabban lehetett dumálni, mint a környező országokban, s a végén csaknem mindenki, tisztelet a kivételnek, útlevelet is kapott. Ismerjük el, hogy a szocialista tábor tizennégyes mezőnyéből Magyarország bizony kiemelkedett, [...] a szomszédos népek irigyelték is a magyarokat; a szovjet turisták itt azt hitték, hogy Nyugaton vannak." (Charles Gáti, történész; 1995)

A fogyasztás hosszú távú idősorai(1950=100%)

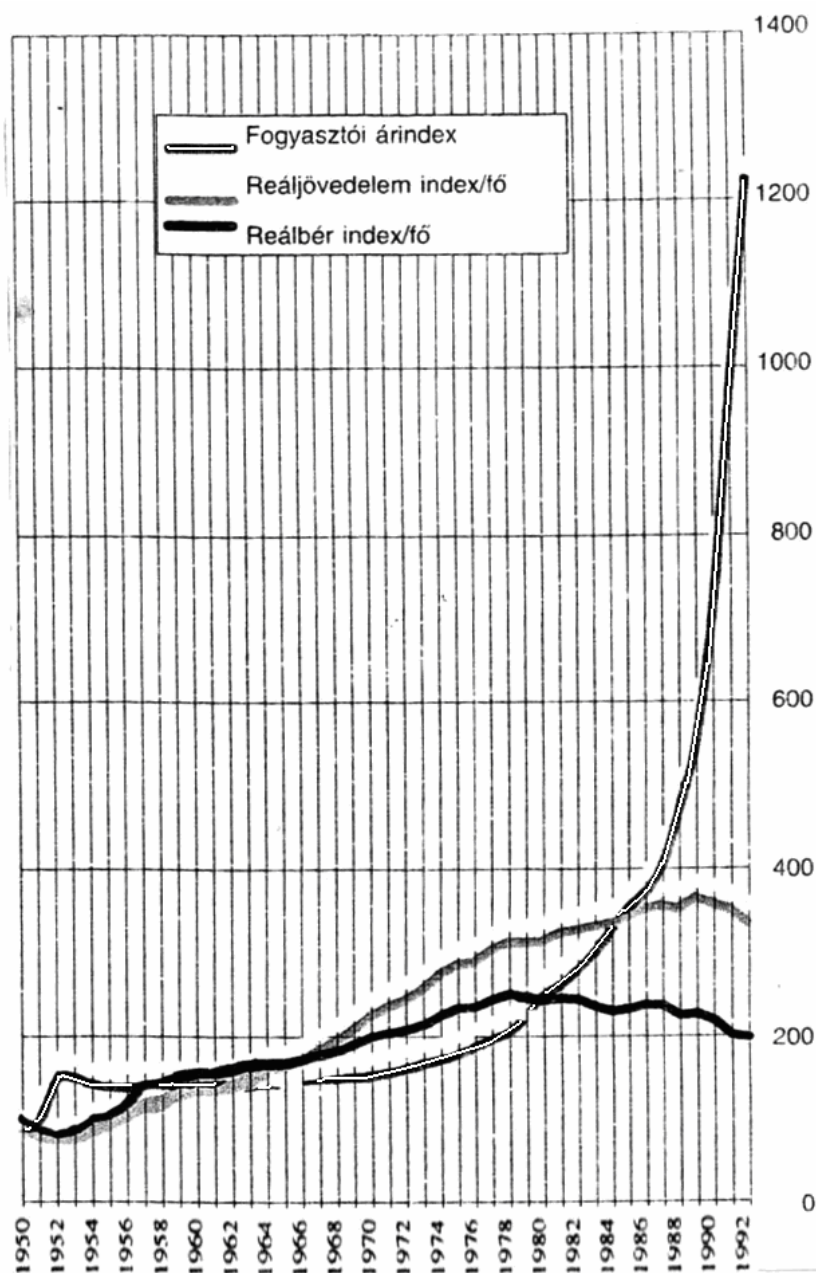

Élelmiszer- és tápanyagfogyasztás

„E generáció életét úgy lehet jellemezni, mint kitartó küzdelmet a családi ház fokozatos megszerzéséért, illetőleg felépítéséért. Tipikusnak mondható az olyan építkezés, amikor egy huszonöt éves munkásfiú és egy húszéves munkáslány házasságuk első öt évét albérlésben tölti, és közben telekre gyűjt. A hatodik évben megveszik a telket, a hetedik-

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ben elkezdnek építkezni, és körülbelül a tizedik évben az építkezést be is fejezik. Ezután következik a lakás közművesítése: víz, szennyvízelvezetés, kerítés és a lakás berendezése. Mindezt csak úgy oldhatják meg, ha a családi élet stabilitását nem zavarja semmi, ha minden garast félretesznek, fogyasztásukat erősen korlátozzák, megragadnak minden mellékes kereseti lehetőséget, vagy pedig a gyárban dolgoznak napi 12 órát, hét végén pedig részt vesznek a ház építésében. Ezen a módon negyvenéves korukra elérik, hogy az uralkodó szokások szerint berendezett családi házzal és 150-300 négyzetméter kerttel rendelkeznek. Mire idáig eljutottak, a folytonos munkát és a takarékoskosságot annyira megszokták, hogy tovább dolgoznak és takarékoskodnak, és kocsira, központi fűtésre kezdenek el gyűjteni. Kívülről nézve kispolgári életvitel és törekvések, belülről nézve küzdelem és beérkezés.” (Kemény István szociológus; 1990)

A fogyasztói árak, valamint a munkások és alkalmazottak reáljövedelmének és reálbérének alakulása, 1950-1990

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	6	
Források használata	10	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	12	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	48	
	Osztószám 3	
Vizsgapont	16	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	Maximális pontszám	Elért pontszám
I. Egyszerű, rövid feladatok	44	
II. Szöveges kifejtendő feladatok		
13. Az angol alkotmányos monarchia	7	
14. A XVI. századi világgazdaság	16	
15. A szocialista vilárendszer válsága	7	
16. A fenntartható fejlődés	16	
17. A kalandozó magyarok	7	
18. Zrínyi Miklós	16	
19. Oktatás a dualizmus korában	7	
20. A felvilágosult abszolutizmus	16	
21. A világháborúk demográfiai hatása	7	
22. Életszínvonal a Kádár-korszakban	16	
II. Szöveges kifejtendő feladatok	46	
I. + II. összesen	90	

_____
javító tanár

Dátum: .....

	elért pontszám	programba beírt pont- szám
I. Egyszerű, rövid válaszok		
II. Szöveges kifejtendő feladatok		

_____
javító tanár

_____
jegyző

Dátum: .....

Dátum: .....